

92 AS HOVED

Kopieret fra bogen "Geologisk Set - Det mellemste Jylland" udgivet i 1994 af Geografforlaget og Skov- og Naturstyrelsen.

Kystklint med aflejringer fra tre istider: Elster, Saale og Weichsel

Lokalitetstype

Lokaliteten er en ca. 10 m høj kystklint med Kvar-tære aflejringer. De omfatter fire morænebænke med mellemliggende smeltevandsaflejringer. Den nederste moræne er henført til Elster Istiden, de to mellemste til Saale og den øverste til Weichsel.

Geologi

As Hoved er det østligste punkt på den halvø, der strækker sig ud mellem As Vig og Sandbjerg Vig. Halvøen udgør en del af det glaciallandskab, som blev overskredet af den Østjyske Is sent i sidste istid. Halvøen indgår i et ØSØ-VNV gående bakke-drag, øjensynlig udformet som drumlin, d.v.s. moræneryg aflejret i isens bevægelsesretning.

Ved As Hoved findes en ca. 10 m høj kystklint. Fig. 92.2 viser klintprofilen over en 100 m lang strækning. Det fremgår, at der på denne strækning findes Kvar-tære aflejringer, som omfatter fire morænebænke mellemljret af smeltevandssand og

-grus.

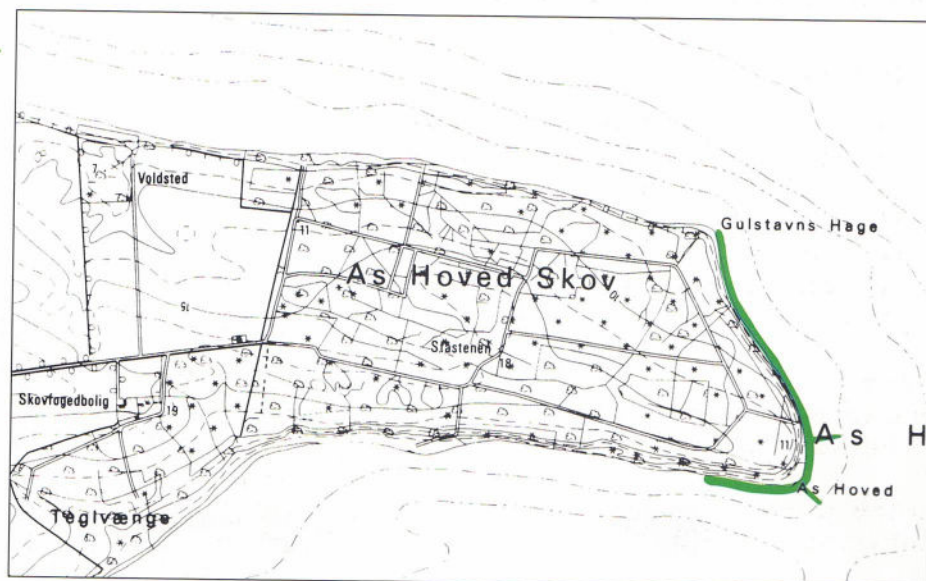
Den nederste moræne er mere end 2 m tyk. Den består af mørkegråt moræneler. Den betegnes Pals-gård Till. Man kender ikke aflejringsretningen, men det skønnes, at den tilhører Elster Istidens Søbyvad Stadium. Det begrundes bl.a. med, at morænen in-deholder en del norske ledeblokke og dertil ce-mentsten og flintkonglomerat, som kan tyde på en isbevægelse fra nord.

Over morænen følger ca. 5 m smeltevandssand og -grus, som menes aflejret umiddelbart efter morænen afsætning.

Denne serie af moræne og smeltevandsaflejringer er deformeret ved et istryk fra nord. Deformationen hidrører øjensynligt fra den gletscher, som aflejrede den overliggende moræne. Det er en ca. 3 m tyk, gråsort morænesand, hvis kornorientering viser en isbevægelse fra nordlig retning. Den er navngivet Trelde Næs Till. Den kan henføres til Saale Istidens Hår I Stadium.

Derover følger ca. 5 m sand og grus, aflejret af smeltevand, der er strømmet mod vest.

Fig. 92.1. As Hoved med afmærkning af klintafsnit-tet vist i fig. 92.2. 1:25.000. Udsnit af kort-blad 1313 IV SV (1988).



Den næste moræne er mere end 2 m tyk. Det er en grå og brunlig, sandet moræneler, der er aflejret af en is fra NØ. Aflejringen er efter denne lokalitet navngivet Ashoved Till. Den er øjensynlig aflejret under Saale Istidens Hår II Stadium.

En zone med mindre linsler af smeltevandssand og -grus adskiller Ashoved Till fra den efterfølgende, d.v.s. den øverste moræne. Den er mindre end 2 m tyk. Det er en brunlig moræneler, som er aflejret af NØ-isen i sidste istid.

Det er bemærkelsesværdigt, at alle fire moræner er af nordlig og nordøstlig oprindelse. I god overensstemmelse hermed er strandens stenselskab præget af bjergarter fra Norge og Vestsverige, f.eks. Rhombeporfyr og Kinnediabas. Også flintkonglomeraterne findes blandt strandstenene, se fig. 92.3.

Værdi

Med aflejringer fra tre istider har klintprofilen i Ashoved betydelig forsknings- og undervisningsmæssig værdi.

Trusler/Plejeforslag

Klintprofilen holdes åbent ved de naturlige kystprocesser. Anlæg af kystværn bør undgås.

Litteratur

Houmark-Nielsen, M. (1987): Pleistocene stratigraphy and glacial history of the central part of Denmark. – Bull. geol. Soc. Denmark. 36. 1- 189.

Folder

Friluftskort. Julsmindehalvøen – Bjerre Herred. Udgivet af Friluftsrådet

Feltbeskrivelse

Michael Houmark-Nielsen, 1984.

Administrative forhold

Vejle Amt
Juelsminde Kommune
Randbøl Statsskovdistrikt

Privat eje

Fig. 92.2. Profil i klintafsnittet vist i fig. 92.1. Der er fire moræneaflejringer, som er henført til følgende tre istider: Elster (Palsgård Till), Saale (Trelde Næs Till og Ashoved Till) og Weichsel (Midtdanske Till). Modificeret efter M. Houmark-Nielsen (1987).

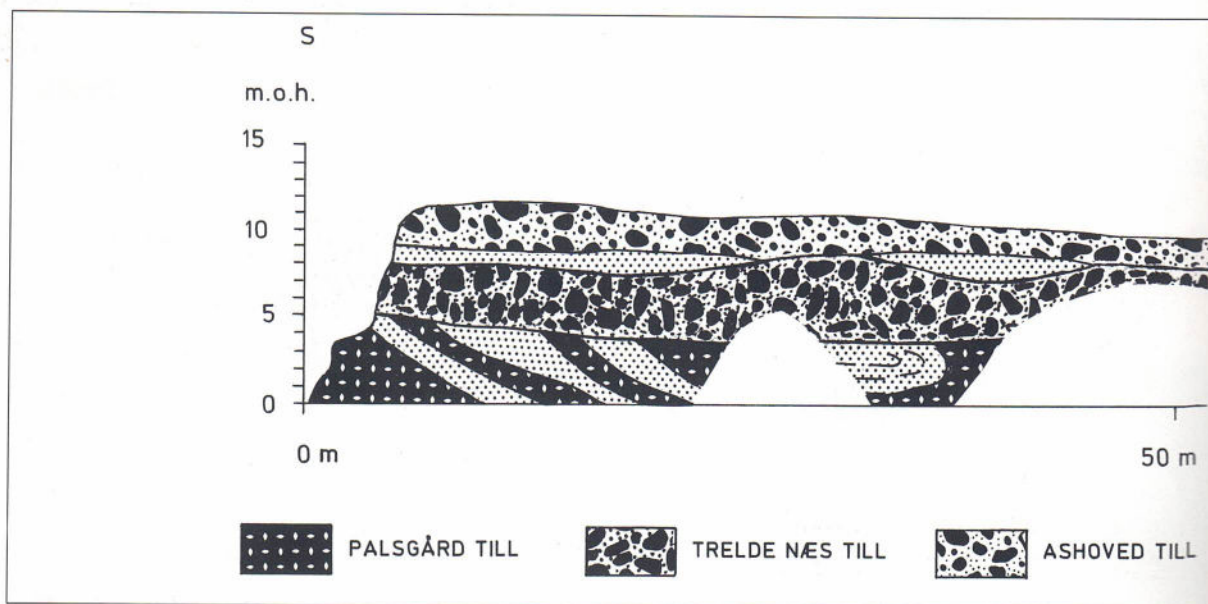


Fig. 92.3. Flintkonglomerat fra stranden ved As Hoved. Det består af kantslidte stykker af flint indlejret i en flintagtig mellemmasse. Konglomeratets hjemsted kendes ikke, men et skøn siger, at det nok skal søges på bunden af Skagerrak. Stenen er ca. 20 cm på den længste led. Foto: Michael Houmark-Nielsen (1994).

